

• ANALİZ

New York'un İlk Müslüman Belediye Başkan Adayı: Zohran Mamdani

Kadir Üstün, Bedirhan Kır

New York'un İlk Müslüman Belediye Başkan Adayı: ZOHRAN MAMDANI

KADİR ÜSTÜN
BEDİRHAN KIR

COPYRIGHT © 2025

Bu yayının tüm hakları Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Bu yayındaki fikirler tamamen yazarına aittir ve SETA Vakfı'nın yayın politikasını yansıtmayabilir.

ISBN: 978-625-5703-14-9

Editörya: Ebrar Üzümcü, Berrin Çalışkan, Mustafa Said İşeri
Mizanpaj: Said Demirtaş

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90
www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı No: 41-43
Eyüpsultan 34050 İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 395 11 00 | Faks: +90 212 395 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 410
Washington D.C., 20036 USA
Tel: 202 223 98 85 | Faks: 202 223 60 99
www.setadc.org | info@setadc.org | @setadc

SETA | Berlin

Kronenstrasse 1, 10117 Berlin GERMANY
berlin@setav.org

SETA | Brüksel

Avenue des Arts 6, 1000 Bruxelles BELGIUM
Tel: +32 2 313 39 41

İÇİNDEKİLER

ÖZET | 7

GİRİŞ | 8

MAMDANI VE SEÇİM VAATLERİ | 9

CUOMO VE SEÇİM VAATLERİ | 11

SLIWA VE SEÇİM VAATLERİ | 12

DEMOKRAT PARTİ ÖN SEÇİMLERİ | 13

MAMDANI KARŞITI CEPHE | 15

SEÇİM KAMPANYASINDA TELEVİZYON MÜNAZARALARI | 17

NEW YORK SEÇİMİ VE TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM | 18

DEMOKRAT PARTİ İÇİNDEKİ GELİŞMELER | 19

SONUÇ | 20

Bu analizde New York'taki belediye başkanı seçimi sürecindeki gelişmeler, adayların profilleri ve sürecin ulusal ölçekte etkisi değerlendirilmektedir.

ÖZET

4 Kasım 2025'te yapılacak New York belediye başkanı seçimi yalnızca yerel yönetim yarışından ibaret olmayıp Amerikan siyasetindeki toplumsal ve ideolojik dönüşümün güçlü bir göstergesine dönüştü. Demokrat Parti'nin ön seçimlerinde beklenmedik bir zafer elde eden Zohran Mamdani Müslüman kimliği, göçmen geçmişi ve Filistin'e verdiği açık destekle öne çıkarak partisinin ilerici kanadını birleştiren yeni bir siyasal figür haline geldi. Mamdani'nin karşısındaki en güçlü rakip eski Vali Andrew Cuomo ön seçimlerde kaybettikten sonra bağımsız aday olarak yarışa devam etti. Cumhuriyetçi aday Curtis Sliwa ise "hukuk ve düzen" vurgusuna dayalı geleneksel güvenlik politikalarıyla seçime katıldı ancak bu yarışın belirleyici bir aktörü olamadı.

Cumhuriyetçiler, Başkan Donald Trump önderliğinde Mamdani'yi durdurmak amacıyla Cuomo etrafında birleşmeye çalışsa da Mamdani geniş bir kesimden destek almayı başardı. Seçim süreci boyunca Filistin meselesinin bu denli merkezde yer alması Amerikan kamuoyunda İsrail'e yönelik koşulsuz desteğin kırılmaya başladığını gösteriyor. Mamdani'nin olası zaferi Demokrat Parti içinde merkez sol ayrımını derinleştirirken Alexandria Ocasio-Cortez ve ilerici kanadın etkisini güçlendirebilir. Böylece New York seçimleri Amerikan solunun geleceğini şekillendirecek tarihi bir kırılma noktası olabilir.

GİRİŞ

4 Kasım'da yapılacak seçimin ardından New York, Müslüman bir belediye başkanını tarafından yönetilmeye hazırlanıyor. Demokrat Parti adayını belirlemek üzere yürütülen ön seçimler, Zohran Mamdani'nin zaferiyle sonuçlandı. Demokratların yoğunlukta olduğu bir bölge olması nedeniyle Demokrat Parti adayının seçimi kazanmasına kesin gözüyle bakılıyor. Mevcut belediye başkanı etrafında süregelen tartışmalar ve adaylar arasındaki belirgin farklar Mamdani'ye önemli bir siyasi alan açtı. Mamdani, Demokrat Parti ön seçimlerinde rakiplerine büyük bir üstünlük sağlayarak aday oldu.¹ Belediye başkanı seçimini de açık bir farkla kazanması beklenen Mamdani, Müslüman kimliği ve Filistin'e verdiği açık destekle öne çıkan bir isim olarak dikkat çekiyor.

Demokrat Parti ön seçimlerinde Mamdani'ye yenilen eski New York Valisi Cuomo ise seçime bağımsız aday olarak girerek parti içi teamülleri yok saydı. Cumhuriyetçi Parti ise kazanması mümkün olmayan bir bölgede seçimlere Curtis Sliwa'yla katılıyor. Trump çizgisine yakın Cumhuriyetçiler ise sola yakın bir çizgide olan Mamdani'nin seçimi kazanamaması için en yüksek kazanma ihtimali verdikleri eski vali Demokrat Cuomo etrafında bir araya geldi; diğer adayların çekilmesi için yoğun çaba gösterdi. Mevcut Belediye Başkanı Eric Adams seçime bağımsız aday olarak gireceğini açıklamasına rağmen seçime bir aydan az bir süre

¹ Dana Rubinstein, "Zohran Mamdani Wins N.Y.C. Mayoral Primary in Decisive 12-Point Victory", *The New York Times*, 1 Temmuz 2025.

kala adaylıktan çekildi. Böylece Adams dolaylı olarak Cuomo'ya desteğini göstermiş oldu. 4 Kasım'daki seçimde Mamdani'nin muhtemel zaferi hem Amerikan kamuoyunda yaşanan toplumsal dönüşümü hem de Demokrat Parti içindeki ideolojik kırılmaları anlama açısından büyük önem taşıyor.

MAMDANI VE SEÇİM VAATLERİ

Columbia Üniversitesi'nde profesör olan Mahmud Mamdani ile yönetmen Mira Nair'in oğlu olarak Uganda'da dünyaya gelen Zohran Mamdani 2018'de Amerikan vatandaşı olmuş bir göçmen olarak dikkat çekiyor. Mamdani, Suriyeli sanatçı Rama Duwaji ile evlidir. Marksist ve antikolonializm üzerine çalışan bir babanın oğlu olarak sol fikirlerle yetişen Mamdani, üniversite yıllarında sosyalist öğrenci topluluklarında aktif görev alarak siyasal duruşunu daha da pekiştirdi. New York Eyalet Meclisine girerek siyasi kariyerine adım atan Mamdani özellikle geçtiğimiz yıl düzenlenen İsrail karşıtı protestolarda aktif rol oynamasıyla öne çıktı.² Mamdani, belediye başkan adaylığını ilan ettiğinde ciddi bir potansiyel görülmesine de saha çalışmasına dayalı, başarılı bir kampanya süreci sonunda zafere ulaşmayı başardı. Kampanyası boyunca Müslüman kimliğini de görünür kılarak cami ziyaretleri gerçekleştirdi ve azınlık grupların toplantılarına katıldı.

Mamdani'nin seçim kampanyasının merkezinde "yaşanabilir bir New York" mesajı yer alıyor. Özellikle yaşam maliyeti sorununa odaklanan Mamdani gıda ve barınma gibi temel alanlarda somut öneriler getirdi. En dikkat çeken vaatlerinden biri ise her bölgede belediyeye ait süpermarketler açma vaadi oldu. Bu marketler kamu arazileri veya binalarında faaliyet göstereceği ve vergiden muaf tutulacağı için daha ucuz gıda satışı yapabilecek. Ayrıca Mamdani zenginlerden alınacak ek vergi ve kurumsal vergi oranının artırılmasıyla yıllık 5 milyar dolarlık ek gelir oluşturmayı hedefliyor. Bu kaynak yaşam maliyetini düşürmeye dönük politikaları finanse edecek.

Ulaşım politikaları Mamdani'nin genç ve işçi sınıfı seçmenle kurduğu bağın bir diğer ayağını oluşturuyor. Mamdani belediye başkanı seçilirse Eyalet Meclisinde başlattığı otobüslerde ücretsiz ulaşım pilot programını kalıcı hale getirmeyi vadediyor. Ayrıca araç trafiğini azaltmak için yoğun saatlerde ek ücret uygulamasını destekliyor, metronun gece ve hafta sonu hizmetlerinin artırılmasını savunuyor. Mamdani'nin özel hayatında da araba kullanmayıp her gün metro ya da bisiklet tercih etmesi bu vaatlerinin samimiyetini pekiştiriyor.

Konut krizi ise Mamdani'nin kampanyasının belki de en güçlü ayağı. Yaklaşık 1 milyon kiracı için kira artışlarını durdurmayı, on yıl içinde 200 bin uygun fiyatlı

Kasım'daki seçimde Mamdani'nin zaferi hem Amerikan kamuoyunda yaşanan toplumsal dönüşümü hem de Demokrat Parti içindeki ideolojik kırılmaları anlama açısından büyük önem taşıyor.

² Nada Tawfik ve Rachel Hagan, "Who is Zohran Mamdani?", BBC News, 23 Haziran 2025.

yeni konut inşa etmeyi ve sosyal konutlara ayrılan bütçeyi iki katına çıkarmayı planlıyor. Mamdani önceki yıllarda özel sektörün konut üretimindeki rolüne eleştirel yaklaşıp da artık bu sürece özel sektörün de dahil edilmesi gerektiğini kabul ediyor ancak kontrolün kamuya ait olması gerektiğini vurguluyor.³

Mamdani, Uganda doğumlu ve göçmen kökenli bir siyasetçi olarak göçmen politikalarında ise kendi kimliğinden de beslenen güçlü bir duruşa sahip. New York'un sığınmacılar için güvenli şehir statüsünü koruma ve güçlendirme sözü veriyor. ABD Göçmenlik ve Gümrük Muhafazanın (United States Immigration and Customs Enforcement, ICE) belediye binalarına girişini yasaklamayı, göçmenlere ücretsiz hukuki destek sağlamayı ve onların kişisel verilerini korumayı vadediyor. Bu söylemi Trump döneminde artan göçmen karşıtı baskılara net bir karşı duruş olarak öne çıkıyor.

Her ne kadar bir New York belediye başkanı Amerikan dış politikasını doğrudan etkilemeyecek olsa da bu seçim süreci İsrail-Filistin meselesini ABD gündeminde merkeze taşıdı.

Son olarak belediye başkanı seçim kampanyasının tartışılabilir konularından biri İsrail-Filistin meselesi oldu. Mamdani, İsrail'i soykırım uygulamakla suçlarken boykot hareketine de destek verdi. Ayrıca Binyamin Netanyahu'nun New York'a ayak basması durumunda uluslararası mahkemelerin onu tutuklama kararını harekete geçirme sözü verdi. Mamdani bu söylemleri nedeniyle rakiplerinden aldığı ağır eleştirileri, antisemitizme karşı mücadele için nefret suçlarına ayrılan fonu sekiz kat artırmayı vadederek dengelemeye çalıştı. Bununla birlikte kamu güvenliği konusunda da pragmatik bir duruş sergiledi. Polis sayısını azaltmayacağını fakat bütçesini azaltmayı ve krizlere yönelik sosyal hizmet temelli

yeni bir "Toplumsal Güvenlik Departmanı" kurmayı önerdi.

Mamdani özellikle İsrail karşıtı duruşu nedeniyle eleştirilerin odağında yer alıyor. İsrail'e yakın lobi gruplarının desteklediği, İsrail'in Gazze saldırılarını protesto eden öğrencilerin fişlenmesi ve sınır dışı edilmesine yönelik faaliyetleriyle bilinen Canary Mission isimli web sitesi tarafından antisemitik olmakla suçlandı ve seçim kampanyası yıpratılmaya çalışıldı.⁴ Gazze'yi açıkça destekleyen Mamdani bu tavrı nedeniyle Cumhuriyetçi siyasetçilerin de hedefi haline geldi. Aşırı sağa yakın Cumhuriyetçiler, Mamdani'nin vatandaşlıktan çıkarılması çağrısında dahi bulundu. Mamdani'nin Filistinlileri destekleyen tutumu İsrail yanlısı çevrelerin tepkisini çekse de özellikle genç ve ilerici seçmen nezdindeki popülaritesini ise artırdı. Her ne kadar bir New York belediye başkanı Amerikan dış politikasını doğrudan etkilemeyecek olsa da bu seçim süreci İsrail-Filistin meselesini ABD gündeminde merkeze taşıdı.

³ "Platform", Zohran Mamdani for NYC, <https://www.zohranfornyc.com/platform>, (Erişim tarihi: 29 Ekim 2025).

⁴ "Zohran Mamdani: A Danger to NYC – The Silent Enabler of NYC's 'Ungovernable' Future", Canary Mission, 10 Haziran 2025, https://canarymission.org/campaign/Zohran_Mamdani, (Erişim tarihi: 29 Ekim 2025).

CUOMO VE SEÇİM VAATLERİ

Demokrat Parti ön seçimlerinde Mamdani'ye karşı adaylık yarışını kaybeden eski New York Valisi Andrew Cuomo belediye başkanı seçimine bağımsız aday olarak gireceğini açıkladı. Üç dönem New York valisi olarak görev yapan Cuomo 2021'de hakkında çıkan cinsel taciz iddiaları nedeniyle görevinden istifa etti.⁵ Vali olarak altyapı projeleri, asgari ücret artışı, koronavirüs (Covid-19) salgını sürecindeki tartışmalı kararları ve eşcinsel evliliği yasallaştırması gibi adımlarıyla tanınan Cuomo merkez siyaset çizgisine yakınlığı ve tecrübesiyle dikkat çekiyor.

Ön seçim yenilgisini kabul eden Cuomo belediye başkanı seçimine bağımsız aday olarak katılacağını açıklayarak yarıştan çekilmeyeceğini duyurdu. Teamülen Cuomo'nun Cumhuriyetçilerin adayına karşı Mamdani'yi desteklemesi beklenirdi. Her ne kadar New York'ta Demokratlar son seçimi 40 puan farkla kazanmış olsa da Cuomo'nun Mamdani'ye karşı yarışması Demokrat oylarını bölme ihtimali taşıyor. Bu ise Mamdani'yi Cumhuriyetçilerin aday karşısında geçmişteki Demokrat belediye başkanlarına kıyasla biraz daha zor bir seçim süreciyle başa bırakabilir.

Cuomo seçim kampanyasında daha merkezci bir ekonomik politika sunuyor. Mamdani'nin radikal ve uygulanamaz olduğunu iddia ettiği projelerine karşılık Cuomo özellikle konut, ulaşım ve istihdamda uygulanabilir çözümler vadettiğini vurguluyor. Ancak birçok eleştirmen Cuomo'nun önerilerinin büyük ölçüde mevcut şehir politikalarının tekrarından ibaret olduğunu ifade ediyor.

Önümüzdeki on yılda 500 bin yeni konut inşa etmek Cuomo'nun konut politikalarında öne çıkan bir vaadi olarak yer alıyor. Bu hedefe ulaşmak için özel sektör geliştiricilerine vergi teşvikleri sunmayı ve imar yasalarını gevşeterek boş ofislerin konuta dönüşmesini kolaylaştırmayı planlıyor. Aynı zamanda boş kamu arazilerini konut üretimi için kullanmayı, kamu konutlarına 2,5 milyar dolar ek kaynak ayırmayı ve evsizliği azaltmak için kira yardımlarını artırmayı vadediyor. Ancak Cuomo'nun valilik döneminde kira yardımı programlarını kesmesi bu vaatlerin inandırıcılığını tartışmalı kılıyor. Ayrıca Mamdani'ye gönderme yaparak önerdiği "Zohran yasası" ile kira denetimli dairelere gelir sınırı getirilmesi, şehir sakinleri arasında büyük bir tartışma başlatmıştır.

Ulaşım alanında Cuomo'nun en iddialı önerisi ise New York'un metro ve otobüs sistemini devletten alıp tamamen belediyenin kontrolüne geçirmektir.⁶ Ancak bu politikanın uygulanabilmesi için birçok kurumun onayına ihtiyaç duyulduğu göz önüne alındığında yürürlüğe girmesi pek mümkün gözüküyor. Cuomo'nun tamamen ücretsiz ulaşım planı yok ancak düşük gelirli kesimlere yönelik indirimli bilet programını genişletmeyi ve bazı hatlarda ücretsiz uygu-

⁵ Nick Reisman, "DOJ Says Andrew Cuomo Sexually Harassed 13 Women", *Politico*, 26 Ocak 2024.

⁶ "On the Issues", Andrew Cuomo for Mayor of New York City, <https://www.andrewcuomo.com/issues>, (Erişim tarihi: 29 Ekim 2025).

lamaları denemeyi planlıyor. Bu noktada Cuomo stratejik olarak Mamdani'nin ücretsiz ulaşım vaadini "finansal olarak imkansız" gösterip kendi planının daha gerçekçi ve uygulanabilir olduğuna seçmeni ikna etmek istiyor.

İstihdam ve ekonomi alanında ise Cuomo, 1,5 milyar dolarlık bir yatırım paketi öneriyor. Bu paketle girişimcilere teşvik fırsatları, bürokraside doksan günlük hızlı onay süreçleri ve sağlık sektörü gibi alanlarda mesleki eğitim programları vad ediyor. Cuomo'nun söylemlerinde ayrıca istihdamı artırmak adına üniversite diploması gerektirmeyen iş alanları için hazırladığı planlar öne çıkıyor.

Vergi politikalarında ise Mamdani'nin aksine büyük ölçüde vergi indirimi vad ediyor. Lokantalarda bahşişlerden vergi alınmaması, yoksulluk sınırının altındaki kesimler için gelir vergisinin kaldırılması ve konut vergisi eşliğinin yükseltilmesi öne çıkan başlıklar arasında yer alıyor. Ancak bu vaatlere gelen eleştiriler Cuomo'nun bu alanda yeteri kadar somut ayrıntı vermemesi nedeniyle projelerin sadece plan düzeyinde kalmasına yönelik oluyor.

SLIWA VE SEÇİM VAATLERİ

2021'de Adams'a karşı belediye seçimini kaybeden Sliwa, Cumhuriyetçi Parti adayı olarak yeniden seçime katılıyor. Muhafazakarlara yakın bir radyo kanalında sunuculuk yapan Sliwa, kampanyasını büyük ölçüde kamu güvenliği ve "düzeni geri getirme" söylemi üzerine kurdu. Guardian Angels'ın kurucusu olarak sokaklar ve metrolarda devriyeyle simgeleşmiş Sliwa, seçmenin suç ve güvenlik konusundaki memnuniyetsizliğini doğrudan sahipleniyor. Proaktif polislik, daha sıkı denetim ve metrolarda daha görünür devriye sistemleri seçim kampanyasının merkezinde yer alıyor. Bu yaklaşım New York'un güvenlik tartışmalarında klasik Cumhuriyetçi "hukuk ve düzen" çizgisini yansıtıyor.

Sliwa ekonomi ve iş dünyası başlığında kendisini "iş dostu" bir aday olarak tanımlıyor. Kentten göç eden şirketleri geri kazanmak ve mevcut işletmeleri elde tutmak için iş vergilerini ciddi oranda düşürme sözü veriyor. Bunun yanında "yaşam kalitesini artırma"nın iş dünyasını desteklemenin temel yolu olduğunu vurguluyor. Bu bakış açısı sayesinde şehirdeki orta sınıf ve girişimcilerle bağ kurmayı hedefliyor.⁷

Konut ve evsizlik sorunlarında şehir yönetiminin mevcut projelerini hedef alıyor. Aynı zamanda göçmen barınma noktalarındaki yönetim biçimini sert şekilde eleştirerek krizin kötü yönetildiğini iddia ediyor. Cumhuriyetçi tabanı konsolide etmek için göçmen meselesini güvenlik ve barınma sorunlarıyla ilişkilendiren Sliwa böylece artan göçmen sayısına vurgu yaparak güvenlik ve barınma sorunlarını ön plana çıkarmaya çalışıyor.

⁷ "Curtis Sliwa's Plans to Fix New York City", Curtis Sliwa for NYC, <https://www.sliwaformyc.com>, (Erişim tarihi: 29 Ekim 2025).

Hayvan hakları Sliwa'nın kendini göstermeye çalıştığı diğer bir konu. Seçime “hayvanları koru” adlı bir oy pusulasıyla girerek bu alana özel vurgu yapmaya çalışıyor. Bu kapsamda hayvan barınaklarının koşullarını iyileştirme politikasını destekliyor ve hayvanlara kötü muamele edenlerin hapis cezasına çarptırılmaları gerektiğini savunuyor. Bu söylem Cumhuriyetçi siyasetçilerin genelde öne çıkarmadığı bir alan olduğu için Sliwa'yı farklılaştırıyor.

Son olarak Sliwa seçim kampanyasında yarışta kalma kararlılığını güçlü bir şekilde gösteriyor. Cumhuriyetçi seçmen arasında Cuomo'ya destek vermek için çekilmesi yönünde baskılar olsa da Sliwa “hiçbir koşul”da yarıştan çekilmeyeceğini defalarca açıkladı. Hatta Başkan Donald Trump'ın kendisine baskı yapması halinde bile adaylıktan vazgeçmeyeceğini ifade etti. Bu tavır kendisini “ilkeli ve inatçı bir alternatif” olarak sunma stratejisiyle uyumlu görünüyor ancak aynı zamanda Cumhuriyetçilerin Mamdani karşısında birleşme ihtimalini de azaltıyor.

Mamdani'nin genç, sahada aktif ve doğrudan tabana hitap eden kampanya tarzı da seçim sonucunu belirleyen unsurlar arasında yer aldı. Sürekli sahada olması ve farklı grupları hitap etmesi bu seçimde belirleyici etken oldu.

DEMOKRAT PARTİ ÖN SEÇİMLERİ

Mamdani'nin Demokrat Parti ön seçimlerini kazanmasında birçok etken rol oynadı. Öncelikle Cuomo'nun yaşı, merkez siyasete yakınlığı ve uzun süreli görev geçmişi New York'un genç ve dinamik seçmen kitlesine hitap etmekte yetersiz kaldı. Ayrıca Cuomo'nun 2021'de valilik görevinden istifasına yol açan cinsel taciz iddiaları da bu süreçte yeniden gündeme gelerek kamuoyunda ciddi tartışmalara yol açtı.

Cuomo'nun seçim kampanyasına destek veren isimlerin başında eski Başkan Bill Clinton ve New York'un eski Belediye Başkanı Michael Bloomberg gibi geleneksel figürlerin yer alması; kamuoyunda Cuomo'nun “geçmişin adayı” olarak algılanmasına neden oldu. Clinton, Cuomo'yu “asla hayal kırıklığına uğratmayan” biri olarak tanımlarken Bloomberg ise 8,3 milyon dolarlık bağışla destek verdi ve “şehri ileriye taşıyacak en yetkin isim” olarak Cuomo'yu işaret etti.⁸ Buna karşılık Mamdani ise özellikle partinin sol kanadını bir araya getirerek merkeze yakın siyasete alternatif bir çizgi sundu.

Trump'a yakınlığıyla bilinen milyarder yatırımcı Bill Ackman da Cuomo'ya destek veren iş insanları arasındaydı. Ackman özellikle üniversite kampüslerinde düzenlenen Filistin yanlısı protestolara karşı aktif lobi faaliyetleri yürütmüş; bazı üniversitelerin rektörlerinin istifasına ve federal fonların kesilmesine kadar varan süreçlerde önemli rol oynamıştı. Ackman'ın Demokrat bir adayı desteklemesi-

⁸ Emma G. Fitzsimmons ve Nicholas Fandos, “Cuomo Enlists Bill Clinton as Part of Late-Stage Bid to Fend off Mamdani”, *The New York Times*, 22 Haziran 2025.

nin arkasında Mamdani'nin kazanma ihtimali yatıyordu. Ackman sosyal medya üzerinden Mamdani'yi açıkça hedef alan paylaşımlar yaptı. Netflix Başkanı Reed Hastings, medya patronu Barry Diller, Third Point CEO'su Daniel Loeb, Walmart şirketinin sahiplerinden Alice Walton ve Citadel CEO'su Ken Griffin de Cuomo'nun destekçileri arasında yer aldı. Bu bağışçıların çoğunun 2024 ABD başkan seçiminde Trump'a destek vermiş isimler olması dikkat çekti.

Muhafazakar isimlerin Cuomo'ya verdiği destek Mamdani karşıtlığının Demokrat Parti ön seçimlerine dahi taşındığını gösterdi. Filistin'e sempati duyan bir siyasetçinin başarı kazanma ihtimali söz konusu olunca Demokrat Parti'ye oldukça uzak isimlerin bile Mamdani karşısında birleşmesi; Demokratlardan makul buldukları aday Cuomo'yu desteklemiş olmaları; İsrail-Filistin meselesinin Amerikan siyasetinde ne denli merkezi bir rol oynadığını bir kere daha kanıtlamış oldu. Cuomo, kampanyasının merkezine antisemitizmle mücadele söylemini yerleştirerek Mamdani'yi bu noktadan zayıflatmaya çalışsa da bu strateji beklenen etkiyi oluşturmadı ve Cuomo seçimleri belirgin bir farkla kaybetti.⁹

Filistin'e verdiği açık destek nedeniyle Mamdani'ye yöneltilen antisemitizm suçlamalarına karşı Yahudi solunun temsilcilerinden Brad Lander'ın Demokrat Parti ön seçimlerinde ve sonrasında Mamdani'ye doğrudan destek vermesi bu noktada kritik bir rol oynadı. Demokrat Parti ön seçimlerinde üçüncü sırayı alan Lander, Netanyahu karşıtı duruşu ve ilerici çizgisiyle biliniyor. Lander'ın Mamdani ile sahada ortak kampanya yürütmesi, iki aday arasındaki bu dayanışma Mamdani'ye yönelik antisemitizm eleştirilerinin etkisini büyük ölçüde sınırlandırdı. Öte yandan Cuomo'nun kampanyasını antisemitizmle mücadele söylemi üzerine kurması ve İsrail yanlısı lobi gruplarından destek alması sol seçmenin Mamdani etrafında daha da kenetlenmesini sağladı.

Mamdani'nin genç, sahada aktif ve doğrudan tabana hitap eden kampanya tarzı da seçim sonucunu belirleyen unsurlar arasında yer aldı. Sürekli sahada olması ve farklı grupları hitap etmesi bu seçimde belirleyici etken oldu. Kampanyası boyunca tüm şehri yürüyerek dolaşan ve seçmene doğrudan ulaşmaya çalışan Mamdani, New York'ta yaşayan farklı grupların kapalı toplantılarına da dahil olarak başarılı bir saha kampanyası yürüttü. Özellikle gençlerin desteğini alması nedeniyle sosyal medya kampanyasını da başarılı bir şekilde yürüten Mamdani, sokağı ve dijital platformları bir arada kullanarak başarılı bir seçim stratejisi ortaya koydu.¹⁰ Sosyalist kimliğiyle dikkat çeken Mamdani'nin seçim vaatleri arasında metro ulaşımını ücretsiz hale getirme ve New York'un en büyük sorunları arasında yer alan kira fiyatlarını sabitleme gibi politikalar yer aldı.¹¹ Bu vaatler şimdilik

9 Jeff Coltin, Nick Reisman ve Emily Ngo, "Cuomo's 'Most Important Issue'", *Politico*, 2 Nisan 2025.

10 Dylan Wells ve Tatum Hunter, "How Zohran Mamdani Used Social Media to Build a Movement", *The Washington Post*, 26 Haziran 2025.

11 Nicholas Fandos, Benjamin Oreskes, Emma G. Fitzsimmons ve Jeffery C. Mays, "How Zohran Mamdani Stunned New York and Won the Primary for Mayor", *The New York Times*, 1 Temmuz 2025.

seçimde karşılık bulmuş gibi gözükse de önemli riskler de barındırıyor. Zira bahsi geçen projelerin daha kötü sonuçlar doğurabileceğine yönelik kamuoyunda endişeler bulunuyor. İlaveten yaşça genç olması nedeniyle tecrübesizlik eleştirilerine de maruz kalan Mamdani için önümüzdeki günler kendini ispatlama süreci olarak değerlendirilebilir.

Henüz 34 yaşında olan Mamdani için bu seçim yalnızca bir belediye başkanlığı başarısı değil aynı zamanda ulusal düzeyde daha büyük siyasi hedeflere doğru atılmış bir stratejik adım da olabilir. Belediye başkanlığı görevini başarıyla yürütmesi halinde ilerleyen yıllarda Kongre üyeliğinden bakanlıklara kadar çeşitli pozisyonlar için ciddi bir aday olarak öne çıkabilir.

MAMDANI KARŞITI CEPHE

Seçim sürecinde Mamdani'ye artan destek kadar onun karşısında birleşen gruplar da dikkat çekti. Mamdani'nin Müslüman kimliği aşırı sağcı çevrelerin hedefi haline gelirken bu süreçte sosyal medyada çok sayıda İslamofobik paylaşım yapıldı.¹² Mamdani'nin Amerikan vatandaşlığını sonradan alması da Cumhuriyetçilerin gündemini meşgul etti. Trump'a yakın isimler Mamdani'nin vatandaşlık başvurusunun yeniden incelenmesini ve yanlış beyanda bulunduğu tespit edilirse vatandaşlıktan çıkarılması gerektiğini belirttiler.¹³

Adaylar arasında yürütülen siyaset de Mamdani'ye karşı oluşan cephenin bir yansıması oldu. New York Belediye Başkanı Eric Adams 28 Eylül'de yayınladığı bir video mesajla yeniden seçilmek için yürüttüğü bağımsız adaylık kampanyasından çekildiğini duyurdu. Adaylıktan çekilme kararını kampanya finans kurulu tarafından fonların dondurulması ve medya tarafından yürütülen "spekülasyonlar"ın kampanyasını zayıflattığı gerekçesiyle açıkladı. Adams görev süresince elde ettiği başarılarla gurur duyduğunu söylese de "artık seçim kampanyasını sürdüremeyeceğini" ifade etti.

Adams'ın bu kararı Cumhuriyetçiler ve Cuomo'nun kampanyası arasında yürütülen perde arkası temasların bir sonucu olarak değerlendiriliyor. Amerikan basınına yansıyan haberlere göre Başkan Trump, Mamdani karşısında Cuomo'nun şansını artırmak için Adams ve Sliwa'nın yarıştan çekilmesini istedi. Trump "Bu yarış kazanmak için iki kişinin çekilmesi gerekiyor. Aksi halde Mamdani'nin küçük farkla da olsa önde gitmeye devam edeceğini biliyoruz" ifadesini kullanarak bu stratejisini açıkça dile getirdi.¹⁴

¹² David Smith, "'It's Very Concerning': Conservatives React to Zohran Mamdani's New York Primary Showing", *The Guardian*, 28 Haziran 2025.

¹³ Jacon Wendler, "Trump Questions Mamdani's Citizenship Status", *Politico*, 1 Temmuz 2025.

¹⁴ Nnamdi Egwuonwu, "Trump Says He'd Like to See Two Candidates Drop out of Crowded New York Mayoral Race", *NBC News*, 4 Eylül 2025.

Cuomo cephesi Adams'ın çekilmesini memnuniyetle karşıladı. Eski vali yaptığı açıklamada Adams'ın "kişisel hırslarını bir kenara bırakarak New York'un iyiliğini önceliğini" belirtti. Cuomo, Mamdani'yi de "şehri yıkıma sürükleyebilecek aşırı uçların temsilcisi" olarak ismini anmadan tanımladı. Ancak Cuomo'nun bu taktiği Demokrat seçmenin bir kısmında tepkiyle karşılandı.

Adams'ın yarıştan çekilmesi Mamdani karşıtı cephenin konsolidasyonunu kolaylaştırır da tablo halen karmaşık. Çünkü seçim pusulalarının basım tarihi geçtiği için Adams'ın adı oy pusulasında yer almaya devam edecek. Dolayısıyla Adams'ın seçimden çekilmesi destekçilerinin tamamının Cuomo'ya yönelmesi anlamına gelmiyor. Dahası kamuoyu araştırmaları Adams'ın çekilmesi durumunda Cumhuriyetçi aday Sliwa'nın da bu oylardan bir kısmını alabileceğini gösteriyor. Bu nedenle Adams'ın kararının beklenen ölçüde "tek cephe" oluşturup oluşturmayacağı halen belirsizliğini koruyor.

Adams adaylıktan çekilirken Mamdani'ye yönelik eleştirilerini sürdürdü. Açıklamasında "yerel yönetimleri yıkıcı gündemlerle kullanan aşırı uçların siyasette giderek güçlendiğini" savundu ve "Sistemi yıkmak değişim değil kaostur" ifadesini kullanarak üstü kapalı bir şekilde Cuomo'ya desteğini göstermiş oldu.

Adams'ın çekilmesiyle birlikte seçim yarışı daha net bir biçimde Mamdani-Cuomo ikiliğine indirgenmiş durumda. Cuomo, Adams'ın tabanını ve özellikle kamu güvenliği ve ekonomik istikrar konularına duyarlı orta sınıf seçmeni kendine çekmeyi hedefliyor.

Ancak hem geçmişteki cinsel taciz iddiaları hem de Trump'la örtük iş birliği imajı genç ve liberal seçimde güven sorununu derinleştiriyor. Bu nedenle Adams'ın çekilmesi Cuomo'nun oylarını artırsa da Mamdani'nin güçlü saha örgütü ve geniş gönüllü ağı seçimde ilerici adayın halen favori olarak görülmesini sağlıyor.

Mamdani'nin yükselişi yalnızca şehir içi sosyal ve ekonomik dengeleri değil aynı zamanda ABD'de İsrail karşıtı siyasi eğilimlerin kamusal alanda görünür hale gelmesini de temsil ediyor. Mamdani'nin açık biçimde Filistin yanlı söylemi uzun süredir Amerikan siyasetinde tabu sayılan bir alanı meşrulaştırdı. Gazze'deki saldırıları "soykırım" diyerek eleştiren ve İsrail hükümetini uluslararası hukuku ihlal etmekle suçlayan Mamdani, Demokrat Parti içindeki ilerici kanadın sesini güçlendirdi. Bu tavır özellikle genç seçmen, göçmen topluluklar ve Müslüman Amerikalılar arasında güçlü bir yankı buldu. Ancak bu tavır aynı zamanda İsrail'e yakın çevreler tarafından "güvenlik tehdidi" ve "aşırılık" olarak da damgalandı.

Cumhuriyetçiler ve merkez Demokratlar, Mamdani'nin bu duruşunu siyasal bir zayıflık noktası haline getirerek İsrail karşıtlığını bir kutuplaşma aracına dönüştürdüler. Eski Vali Cuomo, kampanyasını bu eksende şekillendirerek Mamdani'yi "antisemitik söylemler kullanan radikal bir sosyalist" olarak tanımladı. Trump yönetimi ve Cumhuriyetçi stratejistler ise Mamdani'nin olası

Mamdani'nin yükselişi yalnızca New York'un siyasi yönelimini değil ABD'de İsrail'e koşulsuz desteğin sorgulanmaya başlandığı yeni bir dönemin de habercisi olarak değerlendiriliyor.

zaferinin ulusal ölçekte “aşırı solun yükselişi” olarak algılanacağını düşünerek Cuomo’yu desteklemeye başladı. Bu durum New York belediye başkanı seçimini yalnızca yerel bir rekabet olmaktan çıkarıp ABD’nin İsrail politikasına dair geniş ideolojik çatışmanın bir yansıması haline getirdi.

Mamdani’nin kampanyası ise bu suçlamalara karşı “antisemitizm ile İsrail eleştirisinin birbirine karıştırıldığını” vurgulayan bir çizgide ilerliyor. Mamdani nefret suçlarına karşı fonları artırmayı ve toplumsal barışı korumayı vadederken Filistin halkına yönelik dayanışmayı evrensel adalet ilkeleri çerçevesinde savunduğunu dile getiriyor. Bu söylem ilerici tabanda “ahlaki tutarlılık” olarak görülürken merkez ve sağ seçmen nezdinde Amerikan dış politikasının kırmızı çizgilerine meydan okuma olarak algılanıyor. Dolayısıyla Mamdani’nin yükselişi yalnızca New York’un siyasi yönelimini değil ABD’de İsrail’e koşulsuz desteğin sorgulanmaya başladığı yeni bir dönemin de habercisi olarak değerlendiriliyor.

SEÇİM KAMPANYASINDA TELEVİZYON MÜNAZARALARI

New York belediye başkanı seçimi öncesinde yapılan iki televizyon münazarası kampanya sürecinde hatırı sayılır bir değişikliğe neden olmadı.¹⁵ Oy verme süreci öncesinde gerçekleşen bu tartışmalarda şehirdeki ekonomik sorunlar, kamu güvenliği, İsrail-Filistin meselesi ve Trump yönetiminin seçimlere etkisi öne çıkan başlıklar oldu.

Tartışmaların arka planında Trump’ın seçim sürecine müdahalesi belirgin şekilde hissedildi. Trump’ın Mamdani’nin kazanması halinde New York’a federal yardımları keseceğini açıklaması münazaralarda sıkça gündeme geldi. Cuomo, Trump’ın siyasi hesapları için Mamdani’yi “zayıf bir figür” olarak kullanmak istediğini söylerken Mamdani ise bu iddiayı reddederek Cuomo’yu “Trump’ın siyasal kuklası” olmakla suçladı. Trump ise Mamdani’yi “komünist” olarak nitelemeye devam etti fakat özel olarak yakın çevresine Mamdani’nin seçimi kazanabileceğini söylediği bildirildi. Cuomo tartışmalarda deneyimini ve kriz yönetimi geçmişini öne çıkarmaya çalıştı ancak Mamdani “eski düzenin artık çözüm üretmediğini” savunarak genç seçmene hitap eden yenilikçi bir vizyon sundu. Tartışmalar sırasında Cuomo’nun geçmişteki cinsel taciz iddiaları yeniden gündeme geldi ve bu durum kamuoyunda güven sorunu oluşturmaya devam etti.

Kamu güvenliği konusundaki tartışmalar adaylar arasında önemli bir ayrışma meydana getirdi. Cuomo, Mamdani’nin geçmişte polis departmanının küçültülmesini savunan açıklamalarını gündeme taşıyarak onun güvenlik konusundaki tutarsızlığını vurguladı. Mamdani ise bu sözlerin “hatalı bir ifade”

15. Joseph Stepansky, “Mamdani, Cuomo Clash in Final NYC Mayoral Debate: Key Takeaways”, Aljazeera, 23 Ekim 2025.

olduğunu kabul ederek artık polisle iş birliğini esas alan pragmatik bir güvenlik yaklaşımı benimsediğini açıkladı. Azınlık grupların tepkisine rağmen Emniyet Müdürü Jessica Tisch'i görevde tutabileceğini söylemesi ise Mamdani'nin güvenlik endişelerini dengeleme çabası olarak yorumlanabilir.

Ekonomi ve sınıfsal adalet konularında ise sert tartışmalar yaşandı. Mamdani büyük teknoloji şirketleri ve zenginler için vergi artışı önererek bu gelire ücretsiz çocuk bakımı ve toplu taşımayı finanse etmeyi vadetti. Cuomo ise bu planları "yatırımcı kaçırarak popülist politikalar" olarak niteledi. Bu çekişme Demokrat Parti içindeki neoliberal kanat ile ilerici sol kanat arasındaki ideolojik gerilimin yerel düzeydeki yansıması olarak dikkat çekti.

Münazaraların en çarpıcı bölümlerinden biri İsrail-Filistin meselesi oldu. Mamdani, Filistin yanlısı duruşunu sürdürürken Hamas'ın silahsızlanması gerektiğini ve İsrail'in uluslararası hukuka uyması zorunluluğunu vurguladı. Cuomo ise Mamdani'yi "antisemitizm"le suçlayarak bu söylemin Yahudi toplumu için tehdit oluşturduğunu iddia etti. Mamdani de hem Yahudi topluluğuna destek mesajı verdi hem de Cuomo'nun İsrail lobisine yakın bağlarını hatırlatarak eleştirileri geri çevirdi. Cumhuriyetçi aday Sliwa ise münazaralarda diğer adayların gölgesinde kaldı. Tartışmalar Mamdani'nin ilerici söylemini koruyarak seçmen desteğini genişlettiğini, Cuomo'nun ise Trump destekli bir aday imajından sıyrılmakta zorlandığını ortaya koydu.

Kamuoyu araştırmaları televizyon programlarının ardından Mamdani'nin rahat bir zafer kazanacağını öngörüyor. Adams'ın yarıştan çekilmesiyle Cuomo'nun oylarında ciddi bir artış görülse de bu değişim onu zafere ulaştırmaya yetmiyor; yarışı en başından beri önde götüren Mamdani'ye yetişmesi pek mümkün gözüküyor. Cumhuriyetçi aday Sliwa'nın oy yüzdesinde büyük değişiklik görülmezken yaklaşık yüzde 15 seviyesinde ölçülüyor. Sliwa'nın adaylıktan çekilmediği senaryoda Mamdani'nin açık bir zafer kazanacağı öngörülüyor.

NEW YORK SEÇİMİ VE TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM

New York belediye başkanı seçimi her ne kadar yerel yönetimleri ilgilendiren bir seçim süreci olsa da Amerikan dış politikası da seçimin doğrudan gündeminde yer aldı. Mamdani'nin Müslüman kimliği ve Filistin'e verdiği desteğin karşısına İsrail destekçisi olarak çıkan Cuomo nedeniyle seçimlerde dış politika da gündeme geldi. Gelinen noktada Filistin'e verdiği desteği gizlemeyen bir siyasetçinin kampanya sürecini önde götürmesi ve muhtemel başkanlığı Amerikan kamuoyunda toplumsal bir dönüşüm mü yaşıyor sorularını beraberinde getirdi.

Özellikle sosyal medyada Gazz'e'den gelen görüntüler Amerikan kamuoyunda geniş yankı uyandırdı ve Demokrat seçmen nezdinde İsrail'e yönelik eleştiri-

lerin artmasına neden oldu. Son anketlere göre 7 Ekim öncesinde Amerikalıların yüzde 42'si İsrail karşıtı bir tutum sergilerken günümüzde ise bu oranın yüzde 53'e yükseldiği görülüyor. Bu dönüşüm en çok genç ve ilerici seçmen arasında hissediliyor.¹⁶ Demokrat seçmen de Cumhuriyetçilere oranla Filistin konusunda daha hassas davranırken özellikle Biden yönetiminin 7 Ekim sürecinden sonra İsrail'e koşulsuz destek vermesi Demokrat Parti'nin ilerici ve sol kanadının tepkisini çekmiştir. Bu bağlamda 2024 ABD başkanlık seçimine gidilen süreçte hem parti içi ön seçimlerde hem de başkanlık seçiminde protesto oyu kullanan Demokrat seçmen sayısı hiç azımsanacak oranda değildi.

Tüm bu gelişmeler ışığında değerlendirildiğinde Mamdani gibi İsrail karşıtı gösterilerin merkezinde yer almış, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarını açıkça soykırım olarak tanımlamış ve Netanyahu'yu savaş suçlusunu nitelendiren bir ismin New York belediye başkanı seçilmesi ABD'de yaşanmakta olan toplumsal kırılmayı açık bir şekilde gözler önüne serecektir.¹⁷ Özellikle genç Amerikalılar arasında giderek güçlenen İsrail karşıtı tutum önümüzdeki yıllarda daha geniş bir toplumsal tabana yayılabilir ve Amerikan siyasetinde daha belirleyici etkiler oluşturabilir.

Mamdani'ye verilen destek toplumsal dönüşümün işareti olarak yorumlansa da bu noktada temkinli davranmak gerekebilir. 2024 başkanlık seçimiyle birlikte özellikle Demokratlar arasında artan Trump karşıtlığı da Mamdani'nin ön plana çıkmasına etki etti. Bu dönüşümün kesin boyutlarını öngörmek için henüz erken olsa da Mamdani'nin yükselişi ve yapılan kamuoyu araştırmaları Amerikan kamuoyunda İsrail'e yönelik artan tepkinin önemli bir yansıması olarak yorumlanabilir.

DEMOKRAT PARTİ İÇİNDEKİ GELİŞMELER

Mamdani'nin yükselişi yalnızca bireysel bir başarıdan ibaret olmayıp aynı zamanda Demokrat Parti içindeki liderlik arayışına da yeni bir yön kazandırıyor. 2028 ABD başkanlık seçimi için Demokrat Parti'nin lideri olarak adı geçen Alexandria Ocasio-Cortez seçim sürecinden önce Mamdani'ye açık destek verdi.¹⁸ Bu desteğe Bernie Sanders'ın da katılması partinin sol kanadının Mamdani etrafında birleştiğini ve ideolojik olarak daha bütünlüklü bir duruş sergilediğini ortaya koydu.

Mamdani'nin yükselişi yalnızca bireysel bir başarıdan ibaret olmayıp aynı zamanda Demokrat Parti içindeki liderlik arayışına da yeni bir yön kazandırıyor.

¹⁶ Laura Silver, "How Americans View Israel and the Israel-Hamas War at the Start of Trump's Second Term", Pew Research Center, 8 Nisan 2025, <https://www.pewresearch.org/short-reads/2025/04/08/how-americans-view-israel-and-the-israel-hamas-war-at-the-start-of-trumps-second-term>, (Erişim tarihi: 29 Ekim 2025).

¹⁷ Jason Beeferman, "Critics Say Zohran Mamdani is Antisemitic. He Says He's Holding Israel Accountable", *Politico*, 22 Haziran 2025.

¹⁸ Nicholas Fanos, "Alexandria Ocasio-Cortez Endorses Zohran Mamdani as Top Choice for Mayor", *The New York Times*, 5 Haziran 2025.

Bu gelişmeler Ocasio-Cortez'in parti içindeki etkisinin önümüzdeki dönemde daha da artabileceğine işaret ediyor.

Biden döneminin Demokratlar üzerinde bıraktığı miras 2024 seçiminde hem başkanlığın hem de Kongrenin Cumhuriyetçilerin eline geçmesine neden olmuştu. Partinin merkez figürlerine karşı yükselen eleştirel sesler kendilerine daha fazla alan bulmaya başladı. Bu bağlamda Ocasio-Cortez çevresinde birleşen ilerici ve sol kesim New York'ta kazanacakları zaferi önümüzdeki günlerde stratejik bir şekilde kullanarak daha büyük kitlelere hitap edebilir. Bu süreçte Trump'a yönelik artan tepkileri de doğru bir şekilde yönlendirebilirse Demokrat Parti'nin sol kanadı önümüzdeki yıllarda Amerikan siyasetinde daha aktif rol oynayabilir.

Bu noktada ana akım Demokratları temsil eden isimlerin ise Mamdani'ye destek verirken çekingен davranması da dikkat çekti. ABD başkan yardımcısı ve 2024 başkan adayı geçmişiyse Demokrat Parti'nin önemli isimlerinden olan Kamala Harris, New York belediye başkanlığı yarışında Demokrat aday Mamdani'ye seçimlere kısa bir süre kala Eylül sonunda destek verdi. Harris'in desteği Demokrat Parti'nin merkez kanadından Mamdani'ye gelen en üst düzey onay olarak dikkat çekti. New York Valisi Kathy Hochul da gecikmeli olarak Mamdani'ye destek verdiğini açıkladı.

ABD Senatosu Azınlık Lideri Chuck Schumer ve Temsilciler Meclisi Azınlık Lideri Hakeem Jeffries açık bir tavır almadı. Schumer, Mamdani ile bir araya geldiğini belirtse de görüşmenin ardından resmi bir destek açıklamasında bulunmadı. Schumer'ın bu temkinli tavrı partinin ilerici kanadından gelen baskılara rağmen devam etti. Hakeem Jeffries de Mamdani ile iki kez görüşmesine rağmen destek açıklamadı. Parti içerisinde ağırlığı olan bu kritik isimlerin Trump ve Cumhuriyetçilerin hedefinde yer alan ve Demokrat Parti ön seçimlerini kazanarak aday olan Mamdani'ye karşı bu temkinli tavrı sürdürmesi uzun dönemde merkeze yakın Demokratların parti içi itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

SONUÇ

New York belediye başkanı seçimi yalnızca bir yerel yönetim seçimi olmanın ötesine geçerek Amerikan siyasetinin ve toplumunun içinde bulunduğu dönüşüm sürecini yansıtan önemli bir eşik haline geldi. Mamdani'nin muhtemel zaferiyle birlikte birçok açıdan "ilkler" in yaşanacağı bir dönemin kapıları aralanırken bu süreci doğru okumak hem Demokrat Parti'nin iç dinamiklerini hem de Amerikan toplumundaki siyasal değişimi anlama açısından büyük önem taşımaktadır.

Kuşkusuz Demokratların yoğun olarak desteklediği bir bölgede alınan sonuçlar üzerinden genel yargılar üretmek yanlış olabilir. Ancak ABD'nin en görünür ve sembolik belediye başkanlığı pozisyonuna Müslüman, sosyalist ve göçmen kimliğiyle öne çıkan bir ismin Demokrat Parti adayı olarak gelmesi göz ardı edi-

lemeyecek bir dönüşümü işaret etmektedir. Bu noktada Biden yönetiminin partiye bıraktığı miras ve merkez siyasete yönelik artan memnuniyetsizlik müesses nizama karşı duyulan öfkeyi pekiştirirken Mamdani gibi yeni ve genç bir yüzün yükselmesinin de önünü açmıştır. Mamdani'nin tabana dayalı ve doğrudan saha gerçekliklerine odaklanan kampanyası bir kez daha seçimlerin esasen sahada kazanıldığını göstermiştir.

Her ne kadar bu seçim yerel düzeyde gerçekleşmiş olsa da İsrail-Filistin çatışmasının seçim gündeminin merkezine oturması, süreci ulusal ve hatta küresel bir boyuta taşımıştır. Filistin'e verdiği destekle ön plana çıkan ve bunu açık bir biçimde ifade etmekten çekinmeyen Mamdani'nin karşısına İsrail yanlısı gruplardan ciddi fon alan Cuomo'nun çıkması ve ön seçimleri kaybetmesi en azından Demokrat tabanda İsrail'e yönelik artan tepkinin ve bu tepkiyi temsil etmeyen siyasetçilere karşı gelişen memnuniyetsizliğin bir göstergesi olarak okunabilir.

Mamdani'nin kısa sürede elde ettiği bu popülerlik 2024 başkanlık seçimi sonrasında durağanlaşan Demokrat Parti için canlandırıcı bir etki oluştururken kendi siyasi kariyeri açısından da kritik bir dönüm noktası olabilir. Bu belediye başkanı seçim süreci partinin sol kanadını birleştirmeye çalışan Ocasio-Cortez için de stratejik bir zafer olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda bu süreç önümüzdeki yıllarda Amerikan siyasetine doğrudan etki edebilecek Müslüman bir figürün yükselişinin önemli bir kırılma noktası olarak da yorumlanabilir. Mamdani sürecin getirdiği zorlukları ve beklentileri doğru yönetir, vaatlerini başarıyla hayata geçirirse siyasi etkisinin yalnızca New York'la sınırlı kalmayacağı aşikardır. Önümüzdeki yıllarda şekillenecek uzun soluklu bir siyasi kariyerin ilk ve kritik basamaklarından biri olarak bu seçim önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilebilir.

KADIR ÜSTÜN

Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü'nde ve yüksek lisansını eğitimini de Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamlayan Üstün doktora eğitimini Columbia Üniversitesi Ortadoğu, Güney Asya ve Afrika Çalışmaları (Middle Eastern, South Asian, and African Studies, MESAAS) Bölümü'nde tamamladı. Columbia Üniversitesi ve George Mason Üniversitesi'nde Ortadoğu tarihi, İslam tarihi, Batı medeniyeti tarihi ve küreselleşme konularında dersler verdi. SETA'nın çeşitli yayınlarına katkıda bulunan Üstün'ün çalışmaları *Insight Turkey*, *Aljazeera English*, *Daily Sabah*, *Hurriyet Daily News* ve *Mediterranean Quarterly* gibi yayın organlarında da yer aldı. Üstün, *History, Politics and Foreign Policy in Turkey*, *Change and Adaptation in Turkish Foreign Policy* ve *Politics and Foreign Policy in Turkey: Historical and Contemporary Perspectives* adlı kitapların ortak editörlüğünü yürüttü. Halen *Insight Turkey* dergisinin asistan editörlüğünü üstlenen Kadir Üstün Mart 2015'ten beri SETA Washington koordinatörlüğü görevini yürütüyor.

BEDİRHAN KIR

Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Tarih bölümlerinde, yüksek lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü'nde tamamladı. Kır, bir süre Marmara Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalıştıktan sonra TBMM'de müşavir olarak görev aldı. Halihazırda American Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler (School of International Service, SIS) alanında doktora eğitimine devam ediyor.

New York'un İlk Müslüman Belediye Başkan Adayı: Zohran Mamdani

Kadir Üstün, Bedirhan Kır

4 Kasım 2025'te yapılacak New York belediye başkanı seçimi yalnızca yerel yönetim yarışından ibaret olmayıp Amerikan siyasetindeki toplumsal ve ideolojik dönüşümün güçlü bir göstergesine dönüştü. Demokrat Parti'nin ön seçimlerinde beklenmedik bir zafer elde eden Zohran Mamdani Müslüman kimliği, göçmen geçmişi ve Filistin'e verdiği açık destekle öne çıkarak partisinin ilerici kanadını birleştiren yeni bir siyasal figür haline geldi. Mamdani'nin karşısındaki en güçlü rakip eski Vali Andrew Cuomo ön seçimlerde kaybettikten sonra bağımsız aday olarak yarışa devam etti. Cumhuriyetçi aday Curtis Sliwa ise "hukuk ve düzen" vurgusuna dayalı geleneksel güvenlik politikalarıyla seçime katıldı ancak bu yarışın belirleyici bir aktörü olmadı.

Cumhuriyetçiler, Başkan Donald Trump önderliğinde Mamdani'yi durdurmak amacıyla Cuomo etrafında birleşmeye çalışsa da Mamdani geniş bir kesimden destek almayı başardı. Seçim süreci boyunca Filistin meselesinin bu denli merkezde yer alması Amerikan kamuoyunda İsrail'e yönelik koşulsuz desteğin kırılmaya başladığını gösteriyor. Mamdani'nin olası zaferi Demokrat Parti içinde merkez sol ayrımını derinleştirirken Alexandria Ocasio-Cortez ve ilerici kanadın etkisini güçlendirebilir. Böylece New York seçimleri Amerikan solunun geleceğini şekillendirecek tarihi bir kırılma noktası olabilir.

ANKARA • İSTANBUL • WASHINGTON D.C. • BERLİN

www.setav.org